

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

за січень–серпень 2016 року

(повідомлення Головного управління статистики у Черкаській області)

Демографічна ситуація та соціальний захист

Чисельність наявного населення області, за оцінкою, на 1 серпня 2016р. становила 1237171 особу. Упродовж січня–липня 2016р. чисельність населення зменшилася на 5794 осіб.

Зменшення чисельності населення області на (5827 осіб) відбулося переважно за рахунок природного скорочення, внаслідок перевищення майже вдвічі кількості померлих над кількістю живонароджених: на 100 померлих – 51 живонароджений.

У січні–серпні 2016р. за **субсидіями для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг** звернулися 206,6 тис. домогосподарств (відповідно у січні–серпні 2015р. – 140,5 тис. домогосподарств). Питома вага звернень домогосподарств, які проживають у міській місцевості, становить 56,9%.

Кількість домогосподарств, яким призначено субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг у січні–серпні 2016р., становила 183,7 тис., що порівняно з відповідним періодом 2015р. більше у 1,6 раза. Призначено субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг у міських поселеннях – 114,7 тис. домогосподарств, в сільській місцевості – 69 тис.

У серпні 2016р. 244,5 тис. домогосподарств отримали субсидії, що становить 46,6% від загальної кількості домогосподарств області (у серпні 2015р. отримали субсидії 15% домогосподарств області).

Загальна сума призначених субсидій на оплату житлово-комунальних послуг за січень–серпень 2016р. склала 125,6 млн.грн, що у 4,6 раза більше порівняно із відповідним періодом 2015р., з неї у міській місцевості – 65,1 млн.грн, сільській – 60,5 млн.грн.

За січень–серпень 2016р. 19,9 тис. домогосподарств (45% від числа тих, що звернулися за даний період) було призначено **субсидії на відшкодування витрат для придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива** (у січні–серпні 2015р. було призначено субсидії 14,8 тис. домогосподарств).

Загальна сума призначених субсидій готівкою на відшкодування витрат для придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива

у січні–серпні 2016р. становила 33,6 млн.грн (з них у міській – 6,3 млн.грн в сільській місцевості – 27,3 млн.грн).

Середній розмір субсидії готівкою на відшкодування витрат для придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива на одне домогосподарство у серпні 2016р. становив 1759,6 грн.

Загальна сума отриманих субсидій готівкою на відшкодування витрат для придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива у січні–серпні 2016р. становила 29,5 млн.грн, за відповідний період 2015р. – 11,8 млн.грн.

У січні–серпні 2016р. населенням області **сплачено за спожиті житлово-комунальні послуги**, включаючи погашення боргів попередніх періодів, 1097,8 млн.грн, або 141% нарахованих за даний період сум.

Заборгованість населення області за централізоване опалення та гаряче водопостачання на кінець серпня 2016р. становила 87,5 млн.грн, за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 41,1 млн.грн, за централізоване водопостачання та водовідведення – 10,6 млн.грн, за вивезення побутових відходів – 6,5 млн.грн. В той же час, за рахунок перевищення нарахованих бюджетних коштів (призначені субсидії) організаціям, що надають домогосподарствам послуги газопостачання, над вартістю фактично спожитих послуг, заборгованість населення з оплати цього виду послуг на кінець серпня 2016р. була відсутня.

Крім того, за електроенергію сплачено у серпні 2016р. 42,8 млн.грн. Сума заборгованості за електроенергію на кінець серпня становила 31,8 млн.грн.

Зайнятість та безробіття

Кількість зареєстрованих безробітних на кінець серпня 2016р. становила 16,8 тис. осіб. Допомогу по безробіттю отримували 78,7% громадян, які мали статус безробітного.

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому по області зменшився на 0,1 в.п. порівняно з попереднім місяцем і становив на кінець серпня 2016р. 2,2% населення працездатного віку, у сільській місцевості – 2,4%, у міських поселеннях – 2,0%.

Кількість вільних робочих місць (вакантних посад), заявлених роботодавцями до служби зайнятості, у серпні 2016р. порівняно з липнем 2016р. збільшилась на 30,6% і на кінець місяця становила 1254 одиниці.

Навантаження зареєстрованих безробітних на 1 вільне робоче місце (вакантну посаду) на кінець серпня 2016р. становило 13 осіб (проти 18 осіб на кінець липня 2016р.). Значення показника коливалося від 4 осіб у Черкаському МЦЗ до 390 осіб у Монастирищенському РЦЗ, а на підприємствах Жашківського та Лисянського районів взагалі не було вільних робочих місць.¹

За професійними групами найбільший попит на робочу силу спостерігався на кваліфікованих робітників з інструментом (20,1% від загальної кількості заявлених вакансій), а найменший – на кваліфікованих робітників сільського та лісового господарств, риборозведення та рибальства (0,6%).

За сприяння державної служби зайнятості у серпні 2016р. було працевлаштовано 1203 особи, або 6,1% від загальної кількості безробітних. Серед працевлаштованих 53,0% становили жінки, 44,1% – молодь у віці до 35 років. Найбільша частка працевлаштованих серед осіб, які мали статус безробітного, спостерігалася у Кам'янському РЦЗ (13,8%), найменша – у Звенигородському та Лисянському РЦЗ (2,3%).

Середньооблікова кількість безробітних, які отримували допомогу по безробіттю впродовж серпня 2016р., становила 21,6 тис. осіб. Середній розмір допомоги по безробіттю становив 1659 грн, що дорівнює 114,4% законодавчо визначеного розміру мінімальної заробітної плати (1450 грн).

---

¹ Дані наводяться за місцем реєстрації в міських центрах зайнятості (МЦЗ), районних центрах зайнятості (РЦЗ) або міськрайонних центрах зайнятості (МРЦЗ).

Доходи населення

Середньомісячна **номінальна заробітна плата** штатного працівника підприємств, установ та організацій¹ далі – підприємства) за січень–серпень 2016р. становила 3962 грн і зросла порівняно з відповідним періодом попереднього року на 24,9%.

Середня номінальна заробітна плата штатного працівника підприємств у серпні 2016р. становила 4149 грн, що у 2,9 раза вище рівня мінімальної заробітної плати (1450 грн) і складає 90,1% до липня 2016р. та 125,4% до серпня 2015р.

Нарахування за одну оплачену годину у серпні 2016р. становили 30,97 грн, що на 14,9% менше, ніж у попередньому місяці.

Тенденція щодо зменшення розміру нарахованої заробітної плати у серпні є сезонним явищем, що пов'язане зі зменшенням порівняно з липнем обсягів одноразових виплат, таких як матеріальна допомога, виплати на оздоровлення у зв'язку з щорічними відпустками, тощо. Особливо це характерно для бюджетних установ, зокрема освіти.

Зниження рівня заробітної плати у серпні п.р. порівняно з липнем було зафіксовано в більшості видів економічної діяльності – від 0,3% у будівництві до 19,3% в освіті. Водночас найбільше зросла заробітна плата у наукових дослідженнях та розробках (на 22,5%), інформації та телекомунікаціях (на 9,3%) та тимчасовому розміщуванні й організації харчування (на 8,9%).

На підприємствах промислових видів діяльності в основному спостерігалось зменшення номінальної заробітної плати, темпи якого коливалися в межах від 1,6% у текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів до 34,2% у виробництві харчових продуктів, напоїв. Разом з тим у серпні п.р. найбільше зросла заробітна плата на підприємствах з виробництва комп'ютерів, електронної та оптичної продукції (на 35,9%) та виробництва меблів, іншої продукції, ремонту і монтажу машин і устаткування (на 16,4%).

Продовжує утримуватися високий рівень диференціації розмірів заробітної плати за видами економічної діяльності. Найбільшою була заробітна плата працівників установ та підприємств з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, державного управління й оборони; обов'язкового соціального страхування, виробництва комп'ютерів, електронної та оптичної продукції, фінансової та страхової діяльності, виробництва хімічних речовин і хімічної продукції, виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів. Перевищення заробітної плати віднос-

¹ Дані наведено по юридичних особах та відокремлених підрозділах юридичних осіб із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб.

но середнього рівня по економіці у зазначених видах діяльності становило 1,4–2,5 рази.

Водночас заробітна плата працівників у поштовій та кур'єрській діяльності, виробництві електричного устаткування, наданні інших видів послуг, у сфері творчості, мистецтва та розваг, текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів, операціях з нерухомим майном не перевищувала 70% від середнього рівня по економіці.

Індекс реальної заробітної плати у серпні 2016р. порівняно з липнем 2016р. становив 90,3%, відносно серпня 2015р. – 117,5%, за січень–серпень проти січня–серпня 2015р. – 109,5%.

Упродовж серпня 2016р. **загальна сума заборгованості з виплати заробітної плати** в економіці області збільшилась на 1,5%, або на 351,2 тис.грн і на 1 вересня 2016р. становила 24,4 млн.грн.¹

Якщо в цілому по економіці обсяг несплаченої заробітної плати на початок вересня 2016р. становив 2,6% фонду оплати праці, нарахованого за серпень 2016р., то серед видів економічної діяльності він коливався від 0,1% в освіті та інформації і телекомунікаціях до 48,9% на підприємствах металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування.

На 1 вересня 2016р. основна частка заборгованості припадала на підприємства промисловості (57,5%) та сільського господарства (12,4%), на міста Черкаси і Сміла та Черкаський район припадало відповідно 28,6%, 26,6% та 12,4% загальної суми боргу.

Заборгованість працівникам економічно активних підприємств упродовж серпня 2016р. збільшилась на 1,6%, або на 68,4 тис.грн і на 1 вересня 2016р. становила 4,3 млн.грн. Серед видів економічної діяльності найбільш значне погашення заборгованості спостерігалось в транспорті та складському господарстві (на 510,0 тис.грн). Разом з тим відбувся ріст заборгованості в промисловості на 358,9 тис.грн, оптовій та роздрібній торгівлі; ремонті автотранспортних засобів і мотоциклів – на 312,5 тис.грн.

Упродовж серпня 2016р. кількість працівників, які вчасно не отримали заробітну плату зменшилась на 9,9% і на 1 вересня 2016р. становила 0,8 тис. осіб, або 0,4% від середньооблікової кількості штатних працівників, зайнятих в економіці області. Кожному з них не виплачено в середньому 5446 грн, що становить 131,3% середньої заробітної плати за серпень 2016р.

За рахунок коштів Державного бюджету не виплачено 16,0 тис.грн, за рахунок місцевих бюджетів не виплачено 155,4 тис.грн працівникам освіти і 73,0 тис.грн – працівникам сфери творчості, мистецтва та розваг.

¹ Дані наведено без урахування найманих працівників статистично малих підприємств і у фізичних осіб-підприємців.

Сума заробітної плати, не виплачена працівникам підприємств-банкрутів, упродовж серпня 2016р. збільшилася на 1,7% або на 282,8 тис.грн і на початок вересня 2016р. становила 16,5 млн.грн. Підприємствами промисловості не виплачено 54,9% цієї суми, сільського господарства – 18,3%, складського господарства та допоміжної діяльності у сфері транспорту – 13,0%. У територіальній структурі найвагоміша частка боргу припадає на підприємства міст Черкаси, Сміла та Черкаського району (25,6%, 18,2% та 18,3% відповідно).

Борг перед працівниками економічно неактивних підприємств склав 3562,0 тис.грн (3502,0 тис.грн припадає на підприємства м.Сміла, 60,0 тис.грн – м.Черкаси).

Правосуддя та злочинність

За повідомленням прокуратури Черкаської області, протягом січня–серпня 2016р. обліковано 14083 кримінальні правопорушення. Із загального числа зафіксованих правоохоронними органами кримінальних проявів 35,3% – тяжкі та особливо тяжкі.

У загальній кількості злочинів 67% становили злочини проти власності, 11,4% – злочини проти життя та здоров'я особи, 5,1% – злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян, 3,8% – злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту, 3,4% – злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення, по 1,5% становили злочини проти правосуддя та злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, по 1,4% – злочини проти громадської безпеки та злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина, 1% – злочини проти громадського порядку та моральності, 0,9% – злочини у сфері господарської діяльності.

Протягом січня–серпня 2016р. скоєно 42 очевидних умисних вбивства і замахів на вбивство, 41 умисне тяжке тілесне ушкодження та 15 зґвалтувань і замахів на зґвалтування. Скоєно крадіжок - 7112, шахрайств - 1395, грабежів – 366, розбоїв – 55, кількість випадків хабарництва – 35.

Правоохоронними органами за січень–серпень 2016р. виявлено 10 осіб, які скоїли злочин у складі 1 злочинної групи і злочинної організації, закінчено 1 кримінальне провадження про кримінальні правопорушення, вчинені організованою групою і злочинною організацією.

Кількість потерпілих від злочинів за січень–серпень 2016р. становила 9603 особи, із числа яких 3989 – жінки, 743 – особи похилого віку та інваліди 1 і 2 групи, 96 – неповнолітні та 35 осіб – діти до 14 років. Найбільша кількість потерпілих (68,5%) від крадіжок та шахрайства – відповідно 5465 та 1109 особи, серед яких 41,9% – жінки (2757 осіб). У дорожньо-транспортних пригодах, пов'язаних зі злочинами, на території області постраждало 312 осіб, з яких 55 осіб (17,6%) – загинуло. Усього внаслідок злочинних діянь загинуло 175 осіб, із числа яких 8% – у результаті нанесення умисних тяжких тілесних ушкоджень, 48,6% було вбито.

Кількість виявлених осіб, які вчинили злочини становила 1,7 тис., з них жінки – 11,7%, неповнолітні – 2%. У загальній кількості виявлених осіб, які вчинили злочини, 19,5% раніше вже ставали на злочинний шлях, із яких кожен другий має незняту або непогашену судимість, 15,1% знаходились у стані алкогольного сп'яніння, 8,1% – вчинили злочин у групі. Питома вага працездатних осіб, які на момент вчинення злочину не працювали і не навчалися, становила 67,6%, безробітних – 13,4%.

Внутрішня торгівля

Оборот роздрібної торгівлі (до якого включено роздрібний товарооборот підприємств, які здійснюють діяльність із роздрібною торгівлю, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках і фізичними особами-підприємцями) за січень–серпень 2016р. становив 19352,9 млн.грн., що складає 103,7% обсягу січня–серпня 2015р. У структурі обороту роздрібною торгівлю на організовані та неформальні ринки припадало 33,7%.

Обсяг роздрібного товарообороту підприємств, які здійснюють діяльність із роздрібною торгівлю, за січень–серпень 2016р. становив 7650,8 млн.грн., що в порівнянних цінах складає 102,3% обсягу січня–серпня 2015р.

Сільське господарство

За обсягом виробництва продукції сільського господарства в середньому на одну особу Черкащина займає третє місце серед областей України. За розрахунковими даними обсяг продукції сільського господарства (у постійних цінах 2010р.) в усіх категоріях господарств за січень–серпень 2016р. проти січня–серпня 2015р. скоротився на 3%, у тому числі у сільськогосподарських підприємствах – на 4%.

Сільськогосподарські товаровиробники всіх категорій господарювання станом на 1 вересня п.р. отримали 1,6 млн.т зерна, що 5% менше, ніж на цей період в минулому році. Зменшення виробництва зерна відбулося за рахунок скорочення площ збирання на 7%, хоча урожайність зросла на 0,8 ц з 1 га.

Сільськогосподарськими підприємствами отримано 83% загального обсягу зерна, в т.ч. пшениці – 86%, ячменю – 70%.

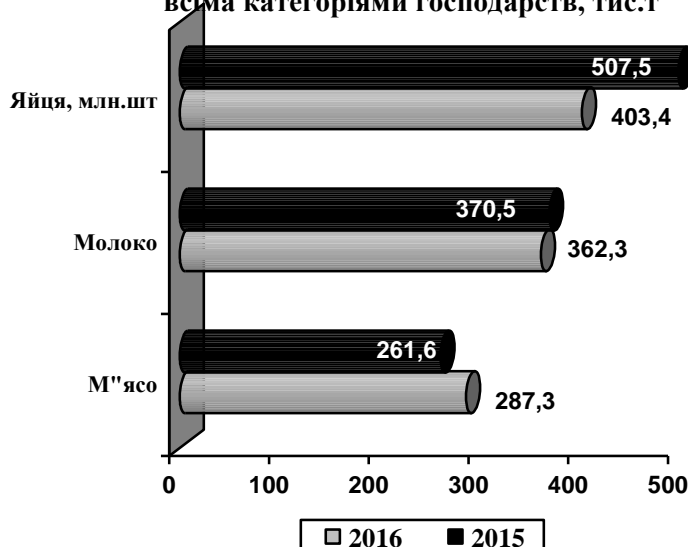
В усіх категоріях господарств, за розрахунками, з площі 28,1 тис.га отримано 84,6 тис.т ріпаку, або на 25% менше ніж торік, що обумовлене скороченням площі збирання та зниженням урожайності. За рахунок скорочення площ збирання також зменшилось виробництво соняшнику та сої, відповідно, на 10 та 77%, і становить 23,4 та 3,8 тис.т.

У всіх категоріях господарств виробництво картоплі збільшилось на 4%, овочів зменшилось на 2%, що обумовлене відповідною зміною площ збирання.

Збір урожаю зернових та зернобобових культур (без кукурудзи) (у початково-оприбуткованій вазі)

	Намолочено, тис.т		Урожайність, ц/га	
	всього	у % до 1 вересня 2015р.	всього	+ , - до 1 вересня 2015р.
Всього:	1576,5	95,0	49,3	0,8
в т.ч:				
пшениця	1231,7	93,9	52,9	1,1
жито	6,0	80,3	31,4	-0,1
ячмінь	295,6	96,7	42,3	0,7
овес	5,3	102,6	34,6	3,6
просо	1,3	69,5	25,7	-10,3
гречка	1,1	72,0	14,5	0,3
зернобобові	34,8	131,3	29,4	2,9

Виробництво продукції тваринництва всіма категоріями господарств, тис.т

Черкащина вносить вагомий вклад в виробництво тваринницької продукції України оскільки за обсягом виробництва м'яса займає 2 місце, молока – 8, яєць – 11.

У сільськогосподарських підприємствах збільшилось виробництво м'яса на 11%, молока – на 1%, а яєць зменшилось на 37%.

Надій молока від однієї корови зріс на 2%, і становить 4277 кг і займає 4 місце серед регіонів України.

Несучість курей-несучок становить 178 шт, що на 10 шт більше ніж в середньому по Україні.

Обсяг вирощування худоби та птиці збільшився на 5%, що зумовлено зростанням обсягів вирощування великої рогатої худоби на 4%, свиней – на 2% та птиці – на 6%. Відношення обсягів вирощування до обсягів реалізації тварин на забій становило 98% (у січні–серпні 2015р. – 104%). Середньодобові прирости великої рогатої худоби на вирощуванні, відгодівлі та нагулі в січні–серпні 2016р. проти січня–серпня 2015р. зросли на 4 г, свиней – на 9 г і становили, відповідно, 583 г та 406 г (проти 528 та 493 г по Україні).

Частка господарств населення у загальному виробництві становила 8% м'яса, 44% молока і 53% яєць.

Станом на 1 вересня 2016р. поголів'я великої рогатої худоби у господарствах усіх категорій порівняно з 1 вересня 2015р. скоротилось на 2% і становить 202,9 тис. голів, корів – на 4% (88,9 тис. голів), свиней – на 5% (409,9 тис. голів), овець і кіз – на 9% (44,7 тис. голів), птиці всіх видів – на 1% (25,8 млн. голів).

У господарствах населення утримувалося 38% загальної чисельності поголів'я великої рогатої худоби, у тому числі 47% корів, 44% свиней, 92% овець і кіз, 29% птиці всіх видів.

На 1 вересня 2016р. в сільськогосподарських підприємствах (крім малих) та підприємствах, що здійснюють зберігання, переробку зернових культур, було в наявності 1023,1 тис.т зерна (на 6% менше проти 1 вересня 2015р.). Безпосередньо в аграрних підприємствах зберігалось 572,4 тис.т зерна, у т.ч. 410,3 тис.т пшениці, 53,6 тис.т кукурудзи, 84,3 тис.т ячменю, 1,0 тис.т жита. Зернозберігаючі та зернопереробні підприємства мали в наявності 450,7 тис.т зерна.

Запаси насіння соняшнику становили 21,6 тис.т (на 52% менше проти 1 вересня 2015р.), із них безпосередньо в аграрних підприємствах (крім малих) зберігалось 13,3 тис.т, а в підприємствах, що здійснюють його переробку та зберігання – 8,3 тис.т.

Середня закупівельна ціна зернових культур, яку пропонували зберігаючі та переробні підприємства, у січні–серпні 2016р. становила 2872,4 грн. за т (проти січня–серпня 2015р. зросли на 27%), з них на пшеницю – 3202,7 грн. за т

(на 23% більше), на кукурудзу – 2574,3 грн. за т (на 20% більше), ячмінь – 2880,5 грн. за т (на 13%); на соняшник – 8531,2 грн за т (на 23% більше).

Промисловість

За підсумками січня–серпня 2016р. індекс промислової продукції становив 109,3% (по Україні – 102,0%).

У добувній промисловості і розробленні кар'єрів обсяг промислової продукції зменшився на 2,3%.

У переробній промисловості індекс промислової продукції становив 109,4%.

Індекси промислової продукції за основними видами діяльності у січні–серпні 2016 року, %

	Серпень 2016р. до липня 2016р.	Січень–серпень 2016р. до січня–серпня 2015р.
Промисловість	107,6	109,3
Добувна та переробна промисловість	108,2	109,2
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	99,4	97,7
Переробна промисловість у тому числі	108,3	109,4
Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	106,0	102,5
Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	117,6	101,8
Виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	103,4	93,0
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	121,3	130,2
Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	97,3	106,9
Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	94,5	96,7
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	108,0	126,5
Машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування	115,2	179,9
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	103,7	109,7

На підприємствах з виробництва харчових продуктів, напоїв випуск промислової продукції збільшився на 2,5%.

Серед випуску основних видів продукції порівняно з січнем–серпнем 2015р. зросло виробництво олії соєвої нерафінованої та її фракцій (крім хімічно модифікованих) у 21 раз, маргарину і жирів харчових подібних – у 2,6 раза, продуктів молоковмісних – у 1,7 раза, вод натуральних мінеральних негазованих – на 11,9%, риби сушеної і в'яленої – на 11,2%, м'яса свійської птиці свіжого чи охолодженого – на 9,3%, круп – на 6,8%, напоїв безалкогольних – на 6,2%, сиру свіжого неферментованого (недозрілого і не витриманого; уключаючи сир із молочної сироватки та кисломолочний сир) – на 6,1%, м'яса свиней свіжого чи охолодженого – на 5,3%, молока рідкого обробленого (пастеризованого, стерилізованого, гомогенізованого, топленого, пептизованого) – на 5,1%, сирів жирних – на 4,5%. Водночас скоротився

випуск молока і вершків сухих на 56,3%, риби переробленої чи консервованої в

інший спосіб, крім готових страв із риби – на 37,7%, лікерів та інших спиртних напоїв (крім спиртів дистильованих з вина виноградного, вичавок винограду або фруктів; віскі, рому, тафії, джину, ялівцевої настоянки, горілки з вмістом спирту не більше 45,4%, спиртів дистильованих із фруктів) – на 39,2%, борошна – на 37,6%, хліба та виробів хлібобулочних нетривалого зберігання – на 21,3%, вод натуральних мінеральних газованих – на 18,4%, виробів ковбасних – на 14,1%, масла вершкового – на 13,3%, печива солодкого і вафель – на 12,1%, олії соняшникової нерафінованої та її фракцій (крім хімічно модифікованих) – на 6,3%, виробів здобних (булочок підвищеної калорійності, листових, рулетів з маком, рогаликів тощо) – на 5,4%, м'яса великої рогатої худоби свіжого чи охолодженого – на 5,2%.

На підприємствах текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів індекс промислової продукції становив 101,8%. Збільшився випуск тканин бавовняних у 1,8 раза, пальт та плащів тощо жіночих та дівчачих – у 1,7 раза, жакетів та блейзерів (крім трикотажних) жіночих та дівчачих – на 27,0%, суконь (крім трикотажних) жіночих та дівчачих – на 23,4%, блузок, сорочок та батників (крім трикотажних) жіночих та дівчачих – на 15,0%. Водночас, скоротилось виробництво спідниць та спідниць-брюк (крім трикотажних) жіночих та дівчачих на 66,7%, костюмів та комплектів (крім трикотажних) жіночих та дівчачих – на 39,0%, трикотажу спіднього – на 27,0%, білизни постільної – на 26,6%, взуття – на 10,3%.

У виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності обсяги виробництва промислової продукції зменшилися на 7,0%. Скоротилось виробництво деревини уздовж розпиляної чи розколотої, розділеної на частини чи лущеної, завтовшки більше 6 мм, шпал з деревини для залізничних чи трамвайних колій, непросочених; фанери клеєної, панелей фанерованих та матеріалів шаруватих подібних з деревини; шпону лушеного; паливних брикетів та гранул з деревини та іншої природної сировини; коробок та ящиків з паперу або картону гофрованих; етикеток з паперу чи картону. Збільшився випуск шпону струганого; вікон та їх рам, дверей балконних та їх рам, дверей та їх коробок та порогів з деревини; газет, журналів та видань періодичних, які виходять менше чотирьох разів на тиждень, віддрукованих.

На підприємствах з виробництва хімічних речовин і хімічної продукції випуск промислової продукції збільшився на 30,2%. Зросло виробництво нітрату амонію (крім у таблетках, подібних формах або упаковках вагою 10 кг і менше) у 1,7 раза, аміаку безводного та сечовини – у 1,5 раза, фарб та лаків на основі поліефірів, акрилових і вінілових полімерів, у неводному середовищі; розчинів – на 30,8%, засобів мийних та засобів для чищення – на 15,9%, смол амінових інших, смол фенольних та поліуретанів у первинних формах – на

12,4%, фарб та лаків на основі акрилових або вінілових полімерів, у водному середовищі – на 6,9%, фарб та лаків, інших, сикативів готових – на 6,3%. Менше випущено парфумів та води туалетної – на 24,3%.

У виробництві основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів випуск промислової продукції збільшився на 6,9%. Зросло виробництво препаратів лікарських, що містять алкалоїди або їх похідні і не містять гормони чи антибіотики; матеріалів перев'язувальних клейких, кетгуту і матеріалів подібних, аптечок першої допомоги та сумок санітарних; скоротився випуск препаратів лікарських, що містять пеніцилін та інші антибіотики.

У виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції обсяг промислової продукції зменшився на 3,3%. Скоротився випуск скла безпечного (безосколкового); елементів конструкцій збірних для будівництва з цементу, бетону або каменю штучного; бутлів, пляшок, флаконів, фляг та виробів подібних, з пластмас; цегли невогнетривкої керамічної будівельної (крім виробів з борошна кам'яного кремнеземистого чи ґрунтів діатомітових). Поряд із цим зросло виробництво блоків та цегли з цементу, бетону або каменю штучного для будівництва; сумішей будівельних сухих (крім розчинів бетонних, готових для використання); вікон та їх рам, дверей та їх коробок і порогів з пластмас; розчинів бетонних, готових для використання; виробів будівельних з пластмас.

На підприємствах металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування індекс промислової продукції становив 126,5%.

У машинобудуванні, крім ремонту і монтажу машин і устаткування, індекс промислової продукції становив 179,9%. Збільшився випуск електродвигунів потужністю не більше 37,5Вт, двигунів постійного струму інших, генераторів постійного струму; трансформаторів електричних; пристроїв електромонтажних; обладнання для миття, наповнювання, закупорювання, пакування й обгортання пляшок та інших ємностей; розпушувачів та культиваторів; борін дискових; устаткування для птахівництва, інкубаторів і брудерів; обладнання промислового для цукрового виробництва. Водночас, скоротилось виробництво інструментів для вимірювання електричних величин без записувального пристрою; обладнання промислового для перероблення м'яса або птиці; обладнання для екстрагування чи виробництва тваринних або нелетких рослинних жирів чи олій; обладнання промислового для виробництва хлібобулочних виробів (крім печей хлібопекарських та тісторозкочувальних машин); автомобілів.

У постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря виробництво за 8 місяців 2016р. зросло на 9,7%. У січні–серпні 2016р. вироблено 1122,4 млн.кВт·годин електроенергії, що на 15,8% більше ніж у січні–серпні 2015р., відпуск теплоенергії збільшився на 20,6%.

У січні–липні 2016р. підприємствами області реалізовано промислової продукції (товарів, послуг) на 29643,4 млн.грн. Частка реалізованої продукції підприємствами переробної промисловості становила 82,5%, з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – 15,9%, добувної промисловості і розроблення кар’єрів та водопостачання, каналізації, поводження з відходами – по 0,8%.

Будівництво

У січні–серпні 2016р. підприємствами області виконано будівельних робіт на 450,3 млн.грн. Індекс будівельної продукції у січні–серпні 2016р. порівняно із січнем–серпнем 2015р. становив 92,0%.

Скоротилось будівництво будівель на 12,1%, у т.ч. житлових – на 33,8%. Водночас будівництво нежитлових будівель зросло у півтора раза, інженерних споруд – на 2,4%.

За характером будівництва частка робіт з нового будівництва, реконструкції та технічного переозброєння у січні–серпні 2016р. становила 79,6% від загального обсягу робіт, решта – з капітального та поточного ремонтів (10,7% та 9,7% відповідно).

Підприємствами м.Черкаси виконано 75,1% загальнообласного обсягу робіт.

Транспорт

У січні–серпні 2016р. вантажооборот підприємств транспорту області становив 6128,8 млн.ткм, що на 7,3% менше обсягів січня–серпня 2015р.

Обсяг перевезених вантажів підприємствами транспорту області становив 6335,6 тис. т, що на 7,2% більше обсягів січня–серпня 2015р.

Залізничним транспортом у січні–серпні 2016р. виконано вантажооборот в обсязі 5522,2 млн.ткм, що на 9,8% менше обсягів відповідного періоду минулого року та відправлено 3971 тис.т вантажів, що на 3% більше порівняно із січнем–серпнем 2015р.

Автомобільним транспортом виконано вантажооборот в обсязі 606,6 млн.ткм та відправлено 2364,6 тис.т вантажів, що відповідно на 23,9% та 16,2% більше проти січня–серпня 2015р. Обсяг перевезених вантажів автотранспортом фізичних осіб–підприємців збільшився порівняно із січнем–серпнем 2015р. на 19,3% і становив 1044,4 тис.т.

Загальний обсяг пасажирообороту у січні–серпні 2016р. становив 1768 млн.пас.км, що на 1,3% більше обсягів січня–серпня 2015р.

Послугами пасажирського транспорту у січні–серпні 2016р. скористалися 60,7 млн. пасажирів, що на 6,8% менше проти січня–серпня 2015р.

Залізничним транспортом відправлено 3905 тис. пасажирів, що на 0,5% більше обсягів січня–серпня 2015р. Кількість пасажирів, відправлених у приміському сполученні, становила 3350 тис. пасажирів, що на 0,8% менше проти січня–серпня 2015р.

Автомобільним транспортом скористалися 44,7 млн. пасажирів, що на 7,7% менше обсягів січня–серпня 2015р. Перевезення пасажирів автотранспортом фізичних осіб–підприємців скоротилися на 11,8% і становили 9,8 млн. пасажирів.

Електротранспортом перевезено 12,1 млн. пасажирів, що на 5,7% менше обсягів січня–серпня 2015р. Обсяги виконаних платних перевезень становили 3,4 млн. осіб, або 27,9% від загальних перевезень.

Зовнішньоекономічна діяльність

У січні–липні 2016р. **експорт товарів** становив 240,3 млн.дол. США, імпорт – 152,1 млн.дол. Порівняно із січнем–липнем 2015р. експорт скоротився на 0,9%, імпорт – збільшився на 23,1%. Позитивне сальдо становило 88,2 млн.дол. (у січні–липні 2015р. – 120,2 млн.дол.).

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами зі 110 країн світу.

Серед країн-партнерів найбільше екпортувалися товари до Білорусі – 11,2%, Єгипту – 7,7%, Польщі – 6,7%, Туреччини – 6,5%, Російської Федерації – 6,3%.

Експорт товарів до країн Європейського Союзу становив 82,2 млн.дол., або 34,2% від загального обсягу експорту, та збільшився порівняно з січнем–липнем 2015р. на 4,6%.

Основу товарної структури експорту області складала продукція рослинного походження – 35,3%, готові харчові продукти – 20,0%, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 16,1%, деревина і вироби з деревини – 5,6%.

Найбільші імпортні поставки товарів надходили з Німеччини – 13,1%, Російської Федерації – 12,8%, Китаю – 11,1%, Швеції – 8,8%, Польщі – 6,3%.

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 82,9 млн.дол., або 54,5% від загального обсягу та збільшився проти січня–липня 2015р. на 27,5%.

У товарній структурі імпорту переважали: машини, обладнання та механізми; електромеханічне обладнання – 23,2%, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 16,2%, полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них – 9,2%, маса з деревини або інших волокнистих целюлозних матеріалів – 6,9%.

Споживчі ціни

За повідомленням Державної служби статистики України індекс споживчих цін по Україні у серпні 2016р. становив 99,7%¹, по Черкаській області – 99,9%. Найнижчим він був у Сумській області – 99,2% та Вінницькій, Полтавській і Херсонській областях – 99,3%, найвищим – у Дніпропетровській та Луганській областях – 100,0%.

На споживчому ринку в серпні ціни на продукти харчування та безалкогольні напої знизилися на 0,5%. Найбільше (на 11% і 6,1%) подешевшали овочі та продукти переробки зернових. На 0,9–0,1% знизилися ціни на молоко, масло, соняшникову олію, рибу та продукти з риби. Водночас на 4,9–0,2% подорожчали яйця, рис, фрукти, сало, сметана, цукор, м'ясо птиці, яловичина, сири, кисломолочна продукція, макаронні вироби.

Ціни на алкогольні напої та тютюнові вироби зросли на 1,5%, що головним чином пов'язано з подорожчанням тютюнових виробів на 2,2%.

Одяг і взуття в цілому подешевшали на 3,1%, із них взуття – на 7,5%, одяг – на 0,2%.

Зростання цін (тарифів) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива на 0,9% відбулося в першу чергу за рахунок підвищення тарифів на водопостачання на 21,4% та каналізацію – на 13,3%.

Меблі та предмети обстановки, побутова техніка стали дорожчими на 1,1%. Разом з тим, ціни на товари для підтримки чистоти знизилися на 3,7%.

У сфері охорони здоров'я ціни підвищилися на 0,2%, що спричинено подорожчанням амбулаторних послуг (на 0,3%), фармацевтичної продукції, медичних товарів та обладнання, а також послуг лікарень (на 0,2%).

Ціни у сфері відпочинку та культури зросли на 0,5% в основному через подорожчання туристичних послуг на 2,7%. Аудіотехніка, фотоапаратура та обладнання для обробки інформації стали дешевшими на 1,1%.

Діяльність підприємств

У I півріччі 2016 року збитки, понесені великими та середніми підприємствами області (крім банків та підприємств, що займаються сільськогосподарським виробництвом), зменшилися проти січня–червня 2015р. у 4,1 раза і склали 778,1 млн.грн. Прибутково працювали 70,5% підприємств, отримавши 2168,1 млн.грн прибутків, що на 24,4% більше відповідного періоду попереднього року.

Фінансовий результат до оподаткування великих та середніх підприємств області склав 1390 млн.грн прибутків (у I півріччі 2015р. – 1486,1 млн.грн збитків).

Найкращі фінансові результати мали промислові підприємства – 1227,9 млн.грн прибутків, в основному, за рахунок виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів та виробництва хімічних речовин і хімічної продукції – 415,9 млн.грн та 421,5 млн.грн прибутків відповідно.

Фінансові результати будівництва були найгіршими – 3,8 млн.грн збитків.

[†] Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.